

www.enpi-fleg.org

ENPI-FLEG II პროგრამით გათვალისწინებული პილოტური პროექტების გარემოსდაცვითი შეფასების და მართვის ჩარჩო დოკუმენტი

განკუთვნილია IUCN და WWF-თვის

EUROPEAN NEIGHBORHOOD AND PARTNERSHIP INSTRUMENT EAST COUNTRIES FOREST LAW
ENFORCEMENT AND GOVERNANCE II PROGRAM

The Program is funded by the European Union and implemented by the World Bank in partnership with WWF and IUCN

გარემოსდაცვითი შეფასების და მართვის ჩარჩო დოკუმენტი (EAMF)

საოპერაციო რეგულაციების OP 4.01 შესაბამისად გარემოსდაცვითი შეფასების და მართვის ჩარჩო დოკუმენტი (EAMF) შესაძლოა გამოყენებულ იქნას, როგორც გარემოსდაცვითი შეფასების (EA) ინსტრუმენტი შემდეგ შემთხვევებში:

“როდესაც პროექტი მოიცავს პროგრამას და/ან ქვეპროექტებს, რომელთა შედეგების განსაზღვრა შეუძლებელია მანამ, სანამ არ მოხდება პროგრამის ან ქვეპროექტების დეტალების იდენტიფიცირება = სანამ პროექტი არ შეფასდება.

გარემოსდაცვითი შეფასების (EA) FI კატეგორია (შუალედური ფინანსური რგოლი) – ამ კატეგორიის (უმეტეს შემთხვევებში იდენტიფიცირება ხდება პროექტის სრული შეფასებისას) ქვეპროექტები ფინანსდება შუალედური ფინანსური რგოლის მეშვეობით და ამ ტიპის შეფასებებისათვის საჭირო მოთხოვნები და პროცედურები განხილულია გარემოსდაცვითი შეფასების და მართვის ჩარჩო დოკუმენტში (EAMF).

EAMF-ში განხილულია დირექტივები, პროცედურები და ღონისძიებები, რომლებიც ხელს უწყობენ გარემოსდაცვითი მართვის (რისკის და ზემოქმედების მართვა) განხორციელებას და მათ გამოყენებას პროექტით გათვალისწინებულ აქტივობებში.

EUROPEAN NEIGHBORHOOD AND PARTNERSHIP INSTRUMENT EAST
COUNTRIES FOREST LAW ENFORCEMENT AND GOVERNANCE
II PROGRAM

The Program is funded by the European Union and implemented by
the World Bank in partnership with WWF and IUCN

www.enpi-fleg.org

გარემოსდაცვითი შეფასების და მართვის ჩარჩო დოკუმენტის (EAMF) მიზნები

- **EAMF** ქვეპროექტების კონტრაქტორების (ქვეპროექტის სპონსორების) და შუალედური ფინანსური რგოლებისთვის უზრუნველყოფს ინსტრუქციებს/სახელმძღვანელო პრინციპებს იმის შესახებ, თუ როგორ უნდა დაიცვან მათ ადგილობრივი კანონებთან და წესებთან და OP 4.01 საოპერაციო პროცედურებთან შესაბამისობა.
- **EAMF** უზრუნველყოფს გარემოსდაცვითი და სოციალური შეფასების საფუძველს, რაც განაპირობებს პროექტის აქტივობებით გამოწვეული პოტენციური ზემოქმედების იდენტიფიცირების, შეფასების და შერბილების საფუძველს იმ პერიოდისთვის, როდესაც ამ ზემოქმედების ყველა ასპექტი სრულად იქნება ცნობილი.
- **EAMF** საინვესტიციო პროექტის სხვადასხვა ვარიანტების გარემოსდაცვითი და სოციალური შეფასების შესაძლო ზემოქმედების შეფასებისას გამოიყენება, როგორც საცნობარო დოკუმენტი.
- **EAMF** გამოიყენება როგორც გაიდლაინები ქვეპროექტის-/სპეციფიკური ადგილის გარემოსდაცვითი მენეჯმენტის გეგმების (EMP), გარემოსდაცვითი შეფასების (EA) ანგარიშების, გარემოსდაცვითი მიმოხილვის, გარემოსდაცვითი აუდიტორული ანგარიშების და სხვა დოკუმენტების მოსამზადებლად.
- **EAMF** წარმოადგენს პროექტის საოპერაციო სახელმძღვანელოს განუყოფელ ნაწილს და გამოიყენება ყველა სახის ინვესტირების დროს (FI-ის ჩათვლით), მიუხედავად ფინანსური წყაროების და საიმპლემენტაციო სააგენტოების წარმომავლობისა.

ძირითადი მიზნები

- ყველა წარმოდგენილი ქვეპროექტის შეფასებისთვის პროცედურების დადგენა მათი აქტივობებით გამოწვეული შესაძლო უარყოფითი გარემოსდაცვითი და სოციალური ზემოქმედების იდენტიფიცირების კუთხით
- პროექტის აქტივობების გარემოსდაცვითი ზემოქმედების მონიტორინგის, შერბილებისა და შეზღუდვისათვის საჭირო ზომების განსაზღვრა.
- ტრენინგის, საორგანიზაციო და ტექნიკური შესაძლებლობების გაზრდის ზოგადი აღწერის მომზადება, რაც საჭიროა EAMF-თან შესაბამისობის უზრუნველყოფის მიზნით.

EUROPEAN NEIGHBORHOOD AND PARTNERSHIP INSTRUMENT EAST
COUNTRIES FOREST LAW ENFORCEMENT AND GOVERNANCE
II PROGRAM

The Program is funded by the European Union and implemented by
the World Bank in partnership with WWF and IUCN

www.enpi-fleg.org

ფუნქციები და მოვალეობები: პროექტები არაპირდაპირი ინვესტიციებით

მსოფლიო ბანკი

გარემოსდაცვითი და სოციალური უსაფრთხოების პოლიტიკის შესაბამისად წარმოდგენილი პროექტებისთვის განსაზღვრავს შემდეგი კატეგორიებიდან ერთ-ერთს: FI, A, B or C.

ადგენს ფინანსური შუალედური რგოლის შესაძლებლობებს სოციალურ და გარემოსდაცვით პოლიტიკასთან შესაბამისობის განხრით.

რჩევას აძლევს FI-ს სოციალური და გარემოსდაცვითი პოლიტიკის ჩარჩოების შესახებ; იწონებს მათ მიერ წარმოდგენილ დოკუმენტაციას.

აქვეყნებს სოციალური და გარემოსდაცვითი უსაფრთხოების პოლიტიკასთან დაკავშირებულ მთელ დოკუმენტაციას საინფორმაციო ბაზაში და მოთხოვნის შემთხვევაში წარუდგენს მათ საბჭოს

ატარებს EA/EMP/RAP შესახებ წინასწარ და/ან შემდგომ განხილვებს FI-თან ერთად ზედამხედველობას უწევს პროექტის განხორციელებას

კონტრაქტით განსაზღვრული ურთიერთობები

ამზადებენ ჩარჩო დოკუმენტაციას პროექტისთვის (გარემოსდაცვითი მართვის ჩარჩო დოკუმენტი; გადაადგილების ჩარჩო სტრატეგია)

აქვეყნებენ ჩარჩო დოკუმენტაციას და ატარებენ საჭირო კონსულტაციებს საზოგადოებასთან

იღებენ ქვეპროექტების სკრინინგის ვალდებულებას, ახდენენ მათ კატეგორიებად კლასიფიცირებას, აკეთებენ შეფასებებს, იწონებენ და მონიტორინგს უწევენ ქვეპროექტებს ჩარჩო დოკუმენტების საფუძველზე (ეს მოიცავს მისაღები EA/EMP დოკუმენტების შემუშავებას; RAP მომზადებას)

გრანტის ბენეფიციარები

FI-ს ხელმძღვანელობით ამზადებენ EA/EMP, RAP

ეცნობიან EMP/RAP-ს და ატარებენ საზოგადოებასთან კონსულტაციებს ასრულებენ EMP/RAP-ის განხორციელებასთან დაკავშირებულ ფუნქციებს (რაც მოიცავს კონტრაქტორების შერჩევას; EMP-ის კონტრაქტებში ინტეგრაციას; და EMP-ის განხორციელებას)

EUROPEAN NEIGHBORHOOD AND PARTNERSHIP INSTRUMENT EAST
COUNTRIES FOREST LAW ENFORCEMENT AND GOVERNANCE
II PROGRAM

The Program is funded by the European Union and implemented by
the World Bank in partnership with WWF and IUCN

www.enpi-fleg.org

ქვეპროექტის შესახებ გარემოსდაცვითი შეფასების მომზდება, განხილვა და დამტკიცება

- ▶ პროექტის იდენტიფიცირება
 - ▶ IUCN და WWF-თვის განაცხადის მომზადება
 - ▶ EA ან EMP დაფინანსება და მომზადება
 - ▶ საჭირო უფლებამოსილების/ნებართვების ან ლიცენზიების მოპოვება
 - ▶ ადგილობრივი და რეგიონალური გარემოსდაცვითი ორგანოების მიერ (საჭიროებისამებრ) ქვეპროექტის მოწონება
 - ▶ ქვეპროექტის განხორციელება EMP-თან შესაბამისობის დაცვით
 - ▶ ანგარიშს წარუდგენს IUCN და WWF იმ შემთხვევებში, როდესაც ადგილი აქვს EMP-ს დებულებებთან შეუსაბამობას
- EA შესწავლა მსოფლიო ბანკის (WB) მოთხოვნების შესაბამისად
 - ქვეპროექტის მზადყოფნის განაცხადის/აპლიკაციის განხილვა
 - ქვეპროექტის მოწონება
 - EMP-ზე დაფუძნებული გარემოს დაცვასთან დაკავშირებული შესაბამისობის მონიტორინგი
 - ანგარიშის წარდგენა მსოფლიო ბანკისათვის იმ შემთხვევებში, როდესაც ადგილი აქვს EMP-ის დებულებებთან შეუსაბამობას
 - ყველა ქვეპროექტის ანგარიშების და დოკუმენტაციის შენახვა/დაცულობა

ქვეპროექტის შემსრულებელი

IUCN და WWF

EUROPEAN NEIGHBORHOOD AND PARTNERSHIP INSTRUMENT EAST
COUNTRIES FOREST LAW ENFORCEMENT AND GOVERNANCE
II PROGRAM

The Program is funded by the European Union and implemented by
the World Bank in partnership with WWF and IUCN

www.enpi-fleg.org

EAMF ქვეპროექტის სკრინინგი, განხილვა და დამტკიცება

- ქვეპროექტის წარმომდგენმა უნდა შეავსოს პროექტის სკრინინგის ფორმა:
ქვეპროექტის დასახელება, ადგილმდებარეობა (რუკა), აქტივობის ტიპი, ფიზიკური მონაცემები, გარემოსდაცვითი ინფორმაცია, გარემოზე შესაძლო ზემოქმედების აღწერა, კატეგორიების (B ან C) აღწერა, გარემოს დაბინძურების შემარბილებელი ზომების აღწერა, საზოგადოებასთან კონსულტაციების ჩატარების და ინფორმაციის გასაჯაროების ტექნიკური პირობების აღწერა.
- სკრინინგის კრიტერიუმებია: ადგილისათვის სპეციფიკური გარემოსდაცვითი რისკების და ზემოქმედების შეფასება; ნიადაგის ზონირების მოთხოვნების განსაზღვრა, გარემოსდაცვითი ლიზენზია/ნებართვა; „არადამაკმაყოფილებელი“ ინვესტიციების ნუსხა, რომლებსაც არა აქვთ პროექტის დაფინანსების უფლება.
- B კატეგორიის შემთხვევაში ზემოქმედების ხარისხს რეცენზენტი წყვეტს EIA ან EA/EMP კითხვარის მეშვეობით
- ქვეპროექტი შეფასებულია გარემოსდაცვითი და სოციალური განხილვის შედეგებზე დაყრდნობით (ან უარყოფილია/ან მოწონებულია მცირე ცვლილებების შეტანის საფუძველზე)
- ინფორმაციის გასაჯაროება/საზოგადოებასთან შეხვედრები წარმოადგენს ქვეპროექტის საიმპლემენტაციო სააგენტოების ფუნქციას, რაც ექვემდებარება EA-ს

შენიშვნა: პროგრამით A კატეგორია არ იქნება მხარდაჭერილი

EUROPEAN NEIGHBORHOOD AND PARTNERSHIP INSTRUMENT EAST
COUNTRIES FOREST LAW ENFORCEMENT AND GOVERNANCE
II PROGRAM

The Program is funded by the European Union and implemented by
the World Bank in partnership with WWF and IUCN

www.enpi-fleg.org

გარემოსდაცვითი შეფასებაზე (EA) დაფუძნებული ქვეპროექტის განხორციელება

FI-ს ძირითადი პასუხისმგებლობაა: EA-ს მომზადება, აპლიკაციების მონიტორინგი და ამ დოკუმენტის გამოყენება. FI-ს ფუნქციები, როგორც ქვეპროექტის ზედამხედველისა შემდეგია:

- პასუხისმგებელია შეაფასოს ქვეკონტრაქტორის შესაძლებლობები, რომელიც უნდა აკმაყოფილებდეს EA-ს უსაფრთხოების ნორმებს და უფრო ზოგადად უნდა შეესაბამებოდეს გარემოსდაცვითი და სოციალური მართვის მოთხოვნებს
- ორგანიზებას უწევს სამუშაო საიტებზე ვიზიტების მოწყობას, რათა გააკონტროლოს EA-ს უსაფრთხოების ნორმებთან შესაბამისობა
- თანამშრომლობს ადგილობრივ გარემოსდაცვით ორგანოებთან, რათა ყურადღება მიაქციოს EA-ს უსაფრთხოების ნორმებთან მათი შესაბამისობის საკითხებს (რაც მოიცავს კანონიერი უფლებების/ნებართვების მიღებას)
- მოითხოვს ქვეკონტრაქტორისგან კონსულტაციების ჩატარებას საზოგადოებასთან და განიხილავს ამ კონსულტაციების ოქმებს
- ქვეკონტრაქტორთან ერთად აკეთებს საინვესტიციო პროექტის განხორციელებით გამოწვეული ზემოქმედების შეფასებას (ზემოქმედების შერბილების ღონისძიებების და მნიშვნელოვანი გარემოსდაცვითი შემთხვევების ჩათვლით).
- ამზადებს EA-ს უსაფრთხოების ნორმების შესახებ კვარტალურ და წლიურ ანგარიშებს.

EUROPEAN NEIGHBORHOOD AND PARTNERSHIP INSTRUMENT EAST
COUNTRIES FOREST LAW ENFORCEMENT AND GOVERNANCE
II PROGRAM

The Program is funded by the European Union and implemented by
the World Bank in partnership with WWF and IUCN

www.enpi-fleg.org

გარემოსდაცვითი შეფასება: ძირითადი ეტაპები

სკრინინგი/სკოპინგი – პოტენციური საკითხების იდენტიფიცირება, მათ შორის სხვა საკითხებთან ასოცირებული პოლიტიკის (სოციალური და გარემოსდაცვითი უსაფრთხოების ნორმების), რათა მიღებულ იქნას გადაწყვეტილება, თუ რა ტიპის და ხარისხის შეფასება უნდა ჩატარდეს მოცემული პროექტის ფარგლებში.

შეფასება – გასათვალისწინებელი პრობლემების მნიშვნელობის დადასტურება და შეფასება

გარემოსდაცვითი სტანდარტული კრიტერიუმი (მაღალი ღირებულების გარემოსდაცვითი კომპონენტები)

შესაძლო ზემოქმედების იდენტიფიცირება/შეფასება

გარემოსდაცვითი სტანდარტული კრიტერიუმის მიმართ დასაშვები ცვლილებები

შერბილება – მავნე ზემოქმედების თავიდან აცილების/შემცირების/კომპენსაციის ღონისძიებების იდენტიფიცირება მოსალოდნელი შედეგების ჩათვლით (მაგ. დაკმაყოფილებულ უნდა იქნას გარკვეული სტანდარტები); ამ ღონისძიებებზე პასუხისმგებელი პირების დანიშვნა და მათი შესაძლებლობების და მათ შესახებ ინფორმაციის დადასტურება

მონიტორინგი – შერბილების ღონისძიებების მონიტორინგი მოსალოდნელი შედეგების მიღწევის მიზნით (შედეგების მიღწევის წარუმატებლობის შემთხვევაში უნდა გატარდეს შესაბამისი ცვლილებები – ადაპტირებული მართვა

OP4.01- პროცესზე კონცენტრირებული

სხვა

გარემოსდაცვითი და სოციალური

უსაფრთხოების

პოლიტიკის და

გარემოსდაცვითი,

ჯანმრთელობისა და

უსაფრთხოების

(EHS)

გაიდლაინების

ტექნიკური

დეტალების შესახებ

ცნობების მოძიება

EUROPEAN NEIGHBORHOOD AND PARTNERSHIP INSTRUMENT EAST
COUNTRIES FOREST LAW ENFORCEMENT AND GOVERNANCE
II PROGRAM

The Program is funded by the European Union and implemented by
the World Bank in partnership with WWF and IUCN

www.enpi-fleg.org

გარემოსდაცვითი შეფასების (EA) შესახებ კანონებისა და დებულებების უმეტესობის მსგავსად, OP 4.01 პირველ პრიორიტეტად მიიჩნევს EIA საჭიროებას, რაც დაფუძნებულია პროექტის სკრინინგზე, რათა მოხდეს პოტენციური გარემოსდაცვითი (და მასთან დაკავშირებული სოციალური) ზემოქმედების იდენტიფიცირება

მნიშვნელოვანი პოტენციური
მაღე გარემოსდაცვითი
ზემოქმედება; მთელი რიგი
გადასაჭრელი პრობლემებისა;
საჭიროა შერბილების
მნიშვნელოვანი ღონისძიებები
და მონიტორინგი

საჭიროა ჩატარდეს
სრული EIA

A კატეგორია

ზომიერი ზემოქმედება; მხოლოდ
ყველაზე აშკარა პრობლემებია
გადასაჭრელი; საჭიროა
შერბილების ზოგიერთი
სტანდარტული ღონისძიებების
გატარება და მონიტორინგი

საჭიროა შეზღუდული EA და/ან გარემოს
მენეჯმენტის გეგმის მომზადება

B კატეგორია

მაღე ზემოქმედების
ალბათობა მინიმალურია
ან საერთოდ არ არის;
და თუ საჭიროა
შერბილების
ღონისძიებები, მხოლოდ
უმნიშვნელო
რაოდენობით

EIA ჩატარება არ არის
საჭირო

C კატეგორია

EUROPEAN NEIGHBORHOOD AND PARTNERSHIP INSTRUMENT EAST
COUNTRIES FOREST LAW ENFORCEMENT AND GOVERNANCE
II PROGRAM

The Program is funded by the European Union and implemented by
the World Bank in partnership with WWF and IUCN

www.enpi-fleg.org

B კატეგორიის პროექტების ნუსხა:

- ინფრასტრუქტურის მცირემასშტაბიანი პროექტები: ელექტროენერგიის გადამცემი და გამანაწილებელი ქსელი, სოფლის ელექტროფიკაცია, მინი და მიკრო ჰიდროელექტროსადგურების პროექტები, მცირემასშტაბიანი სუფთა საწავის თერმული ელექტროსადგურები, განახლებადი ენერგიის (ჰესების გარდა) და ენერგიის ეფექტური გამოყენების პროექტები, ენერგიის კონსერვაცია, სოფლის წყლით მომარაგება და სანიტარული პირობების გაუმჯობესება, გზის რეაბილიტაცია, შეკეთება და განახლება, ტელეკომუნიკაციები ა.შ.
- ჯანმრთელობის დაცვის სერვისის მიწოდების, აივ-შიდსის, განათლების (არსებული სკოლების/შენობების გაფართოება) პროექტები, შენობების შეკეთება/რეაბილიტაცია, სადაც შესაძლოა აღმოჩნდეს სახიფათო მასალები (აზბესტი, პესტიციდები); და
- მცირემასშტაბიანი ირიგაცია, სადრენაჟო სისტემა, სასოფლო-სამეურნეო და სოფლის განვითარების პროექტები, სოფლის წყლით მომარაგება და სანიტარული პირობების გაუმჯობესება, წყალგამყოფის მენეჯმენტი და რეაბილიტაცია, მცირემასშტაბიანი აგრო-ინდუსტრიები, ტურიზმი (განვითარების მცირემასშტაბიანი პროექტები). EU

პროექტების ნუსხა არ არის EU დოკუმენტის I და II დანართების ექვივალენტური!

EUROPEAN NEIGHBORHOOD AND PARTNERSHIP INSTRUMENT EAST
COUNTRIES FOREST LAW ENFORCEMENT AND GOVERNANCE
II PROGRAM

The Program is funded by the European Union and implemented by
the World Bank in partnership with WWF and IUCN

www.enpi-fleg.org

OP 4.36 - ტყეები: პოლიტიკის ჩარჩოები და მიზნები

პოლიტიკის მასშტაბი – გამოიყენება ბანკის მიერ დაფინანსებული საინვესტიციო პროექტების შემდეგი ტიპებისთვის:

- ა) პროექტები, რომლებმაც შესაძლოა ზეგავლენა იქონიონ ტყეების სიჯანსაღეზე და ხარისხზე;
- ბ) პროექტები, რომლებიც ზეგავლენას ახდენენ ადამიანების უფლებებსა და კეთილდღეობაზე და ტყეებთან მათი დამოკიდებულების ხარისხზე და ტყეებთან მათ ურთიერთქმედებაზე
- გ) პროექტები, რომლებიც მიზნად ისახავენ ბუნებრივი ტყეების ან პლანტაციების მართვის, დაცვის ან გამოყენების სფეროში ცვლილებების მოხდენას, დამოუკიდებლად იმისგან, ტყეები საზოგადოებრივ, კერძო თუ კომუნალურ მფლობელობაშია.

პოლიტიკის მიზნები:

- ა) ტყის ეკოსისტემების და მათთან დაკავშირებული რესურსების მართვა, კონსერვაცია და მდგრადი განვითარება მნიშვნელოვანია სიღარიბის შემცირებისა და მდგრადი განვითარებისთვის, მიუხედავად იმისა, სად მდებარეობენ ისინი, ტყით მდიდარ, ტყის ამოწურული რესურსების თუ ბუნებრივად შემცირებული ტყის რესურსების მქონე ქვეყნებში. ამ სტრატეგიის მიზანია დაეხმაროს ქვეკონტრაქტორებს ტყეების პოტენციალის გაძლიერებაში, რათა მოხდეს სიღარიბის მდგრადი გზით შემცირება, მდგრადი ეკონომიკური განვითარების პროცესში ტყის ეფექტურად ინტეგრირებაში ადგილობრივი და გლობალური გარემოსდაცვითი სასიცოცხლო სერვისების და ტყეების ღირებულების დაცვაში.
- ბ) ამ მიზნების მისაღწევად სადაც არსებობს ტყის აღდგენის და გაშენების საჭიროება, ბანკი დახმარებას უწევს დამქირავებლებს ტყის აღდგენის ისეთი ქმედებების ჩატარებაში, რომლებიც ხელს უწყობენ და აუმჯობესებენ ბომრავალფეროვნების და ეკოსისტემების ფუნქციების შენარჩუნებას და გაუმჯობესებას. ბანკი ასევე დახმარებას უწევს დამქირავებლებს ეკოლოგიურად ხელსაყრელი, სოციალურად სასიკეთო და ეკონომიკურად ეფექტიანი პლანტაციების დაარსებასა და მდგრად მართვაში, რათა ხელი შეეწყოს მზარდ ტყის ნაწარმსა და სერვისებზე მზარდი მოთხოვნილების დაკმაყოფილებას.

EUROPEAN NEIGHBORHOOD AND PARTNERSHIP INSTRUMENT EAST
COUNTRIES FOREST LAW ENFORCEMENT AND GOVERNANCE
II PROGRAM

The Program is funded by the European Union and implemented by
the World Bank in partnership with WWF and IUCN

www.enpi-fleg.org

სატყეო პროექტები, რომლებიც არ ფინანსდება ბანკის მიერ

- ▶ პროექტები, რომლებიც იწვევენ ტყის კრიტიკული ფართობების ან შესაბამისი ბუნებრივი კრიტიკული ჰაბიტატების მნიშვნელოვან გარდაქმნას ან დეგრადაციას;
- ▶ პროექტები, რომლებიც ეწინააღმდეგებიან შესაბამის საერთაშორისო გარემოსდაცვით შეთანხმებებს;
- ▶ პლანტაციებს, რომლებიც მოიცავენ ბუნებრივი კრიტიკული ჰაბიტატების (მომიჯნავე ან მდინარის ქვემო წელში მდებარე ბუნებრივი კრიტიკული ჰაბიტატები) ნებისმიერი სახის გარდაქმნას ან დეგრადაციას;
- ▶ ბანკმა შესაძლოა დააფინანსოს კომერციული ჭრების ქმედებები მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ბანკმა შესაბამისი გარემოსდაცვითი ან სხვა ინფორმაციის საფუძველზე დაადგინა, რომ ფართობები, რომლებზეც ჭრები უნდა ჩატარდეს არ წარმოადგენენ კრიტიკულ ტყეებს ან შესაბამის კრიტიკულ ბუნებრივ ჰაბიტატებს.

შენიშვნა: FLEG II პროგრამა არ დაუჭერს მხარს კომერციული ჭრების ქმედებებს, მათ შორის ჭრებს, რომლებიც უნდა განხორციელდეს ადგილობრივი თემების მიერ.

EUROPEAN NEIGHBORHOOD AND PARTNERSHIP INSTRUMENT EAST
COUNTRIES FOREST LAW ENFORCEMENT AND GOVERNANCE
II PROGRAM

The Program is funded by the European Union and implemented by
the World Bank in partnership with WWF and IUCN

www.enpi-fleg.org

კრიტიკული ტყის ფართობები

კრიტიკული ტყის ფართობები წარმოადგენენ ბუნებრივი ტყის მასივების ნაწილს, რომლებიც მოიცავენ:

- ▶ i) არსებულ დაცულ ტერიტორიებს და მთავრობის მიერ ოფიციალურად დაგეგმილ ტერიტორიებს, რომლებიც მიჩნეულია როგორც დაცული ტერიტორიები (მაგ. ნაკრძალები, რომლებიც შეესაბამებიან მსოფლიო კონსერვაციის ორგანიზაციის (IUCN) კლასიფიკაციას), ტერიტორიებს, რომლებიც საწყის ეტაპზე ტრადიციული ადგილობრივი თემების მიერ აღიარებულია, როგორც დაცული ტერიტორიები და ადგილები, რომლებიც აღნიშნული დაცული ტერიტორიების სიცოცხლიუნარიანობისთვის მნიშვნელოვანი სასიცოცხლო პირობების შენარჩუნებას უწყობენ ხელს (როგორც ეს აღწერილია გარემოსდაცვითი შეფასების პროცესში);

ან

- ▶ (ii) რეგიონული გარემოსდაცვითი სექტორის მიერ განსაზღვრული ბანკის ან ავტორიტეტული წყაროს მიერ მომზადებული დამატებით სიებში იდენტიფიცირებული ფართობები. ეს ფართობები შესაძლოა მოიცავდნენ ტერიტორიებს, რომლებიც აღიარებულია ტრადიციული ადგილობრივი თემების მიერ (მაგ. ხელშეუხებელი ტყის კორომები); ტერიტორიები, რომლებიც ცნობილია, როგორც ბიომრავალფეროვნების კონსერვაციისთვის მაქსიმალურად ვარგისიანი; ფართობები, რომლებიც მათში არსებული იშვიათი, მოწყვლადი, მიგრაციული ან გადაშენების პირას მყოფი სახეობების გამო მიჩნეულია, როგორც კრიტიკული. ეს ჩამონათვალი ეფუძნება სისტემატურ შეფასებებს იმ ფაქტორებისა, როგორიცაა სახეობებით მდიდარი, ენდემიზმის ხარისხი, იშვიათობა და შემადგენელი სახეობების მოწყვლადობა; სახეობების ტიპური წარმომადგენლობა; ეკოსისტემური პროცესების ერთიანობა.

EUROPEAN NEIGHBORHOOD AND PARTNERSHIP INSTRUMENT EAST
COUNTRIES FOREST LAW ENFORCEMENT AND GOVERNANCE
II PROGRAM

The Program is funded by the European Union and implemented by
the World Bank in partnership with WWF and IUCN

www.enpi-fleg.org

ბუნებრივი ჰაბიტატის დაცვა და შესაბამისი პოლიტიკა: OP 4.4

- ▶ **ხელს უწყობს** და დახმარებას უწევს ბუნებრივი ჰაბიტატის კონსერვაციას და გაუმჯობესებულ მიწათსარგებლობას იმ პროექტების დაფინანსების მეშვეობით, რომლებიც ემსახურებიან ბუნებრივი ჰაბიტატების კონსერვაციის, ეკოლოგიური ფუნქციების შენარჩუნების და დეგრადირებული ბუნებრივი ჰაბიტატების აღდგენის ეროვნული და რეგიონალური განვითარების პროექტებში ინტეგრირებას;
- ▶ **არ უჭერს მხარს** იმ პროექტების განხორციელებას, რომლებიც იწვევენ **კრიტიკული ჰაბიტატების არსებით გარდაქმნას ან დეგრადაციას**;
- ▶ **არ უჭერს მხარს** იმ პროექტების განხორციელებას, რომლებიც იწვევენ **კრიტიკული ჰაბიტატების არსებით გარდაქმნას**, **ქვემოთჩამოთვლილი შემთხვევებისა გამოკლებით, როდესაც**:
 - არ არსებობს პროექტისა და მისი განხორციელების ადგილის შესაძლო ალტერნატივები;
 - ყოველმხრივი ანალიზი ადასტურებს, რომ პროექტიდან მიღებული სარგებლობა მნიშვნელოვნად გადაწონის გარემოსადაცვით ღირებულებებს, და
 - პროექტი მოიცავს **სათანადო გარემოსდაცვითი მართვის/შერბილების ღონისძიებებს**.

EUROPEAN NEIGHBORHOOD AND PARTNERSHIP INSTRUMENT EAST
COUNTRIES FOREST LAW ENFORCEMENT AND GOVERNANCE
II PROGRAM

The Program is funded by the European Union and implemented by
the World Bank in partnership with WWF and IUCN

www.enpi-fleg.org

დეფინიციები (i)

- ▶ **ბუნებრივი ჰაბიტატები** წარმოადგენენ მიწასა და წყალს, სადაც:
 - ეკოსისტემების ბიოლოგიური თანასაზოგადოება შედგება ენდემური მცენარეებისა და ცხოველების სახეობებისგან, და
 - ადამიანის საქმიანობა არსებითად არ ცვლის ტერიტორიის თავდაპირველ ეკოლოგიურ ფუნქციებს
- ▶ **კრიტიკული ჰაბიტატები** წარმოადგენენ მაღალი ღირებულების ბუნებრივ ჰაბიტატებს ბიომრავალფეროვნების კონსერვაციისთვის, მაგ. ისინი, რომლებიც:
 - იშვიათი, მოწყვლადი, მიგრაციული ან გადაშენების საფრთხის წინაშე მყოფი სახეობების არსებობის გამო წარმოადგენენ კრიტიკულ ჰაბიტატებს;
 - ენდემური ან გავრცელების მცირე არეალის მქონე სახეობების არსებობის გამო არიან განსაკუთრებული მნიშვნელობის;
 - სადაც არის შეკრებილი/შეერთებული სახეობების მაღალი კონცენტრაცია;
 - სადაც წარმოდგენილია უნიკალური სახეობები ან მიმდინარეობს მნიშვნელოვანი ევოლუციური პროცესები;
 - ადგილობრივ თემებს უზრუნველყოფენ მაღალი სოციალური, გარემოსდაცვითი და კულტურული ღირებულების მქონე ბიომრავალფეროვნებით;
 - ან
 - დაცული არიან ადგილობრივი კანონმდებლობით და/ან საერთაშორისო შეთანხმებებით

*პერეფრაზირებულია WB და IFC განსაზღვრებებიდან

EUROPEAN NEIGHBORHOOD AND PARTNERSHIP INSTRUMENT EAST
COUNTRIES FOREST LAW ENFORCEMENT AND GOVERNANCE
II PROGRAM

The Program is funded by the European Union and implemented by
the World Bank in partnership with WWF and IUCN

www.enpi-fleg.org

დეფინიციები (ii)

- ▶ **ბუნებრივი კაპიტალის გადაყვანა/დეგრადაცია** განაპირობებს ბუნებრივი კაპიტალის ერთობლიობის განადგურებას ან უკიდურეს შემცირებას, რაც დაკავშირებულია მიწით ან წყლით სარგებლობის პროცესში სერიოზულ, გრძელვადიან ცვლილებთან (ან მოკლევადიან ცვლილებთან, რაც აღდგენის ხანგრძლივ პროცესს საჭიროებს) ან დაბინძურებით/დასნებოვნებით. ეს შესაძლოა პროექტის უშუალო ან არაპირდაპირი შედეგი იყოს.
- ▶ **კაპიტალის კონერგაციის და შერბილების შესაბამისი ღონისძიებები** წარმოადგენენ ღონისძიებებს, რომლებიც ითვალისწინებენ უარყოფითი ზემოქმედების თავიდან აცილებას ან შემცირებას ისე, რომ ეს ზემოქმედება არღვევდეს **დასაშვები გარემოსდაცვითი ცვლილების სოციალურად დადგენილ ფარგლებს**. ეს შეიძლება მოიცავდეს შემდეგს:
 - ▶ საპროექტო ტერიტორიაზე სტრატეგიული კაპიტალის სრული ან ნაწილობრივი შენარჩუნება;
 - ▶ ეკოსისტემის გადაყვანის ან მოდიფიკაციის შეზღუდვა, გარდა უმნიშვნელო მასშტაბებისა;
 - ▶ დეგრადირებული კაპიტალის/სახეობების რეინტროდუცირების აღდგენა
 - ▶ შესაფერისი ზომის და ერთიანობის (“მსგავსი ტერიტორიები”) მქონე ეკოლოგიურად მსგავსი (იდენტური) დაცული ტერიტორიის დაარსება და შენარჩუნება
 - ▶ შერბილების ამგვარი ღონისძიებები ყოველთვის გულისხმობენ მათ მონიტორინგს, შეფასებას და შემდგომ ადაპტირებულ მართვას.

EUROPEAN NEIGHBORHOOD AND PARTNERSHIP INSTRUMENT EAST
COUNTRIES FOREST LAW ENFORCEMENT AND GOVERNANCE
II PROGRAM

The Program is funded by the European Union and implemented by
the World Bank in partnership with WWF and IUCN

www.enpi-fleg.org

სკრინინგი და პროექტის ეტაპები, რომლებიც ზემოქმედებს ახდენენ ბუნებრივ კაპიტალებზე

- უნდა მოხდეს გეოგრაფიული/გარემოსდაცვითი პროექტის ზემოქმედების ქვეშ მყოფი ზონის იდენტიფიცირება;
- უნდა გაირკვეს, მოიცავს თუ არა პროექტის ზემოქმედების ქვეშ მყოფი ზონა ისეთ ტერიტორიას, რომელიც კლასიფიცირებულია როგორც ბუნებრივი კაპიტალი;

ბუნებრივ კაპიტალებს სხვა მოვლენებთან ერთად გააჩნიათ შემდეგი მახასიათებლები:

- მცენარეული საფარი მთლიანად ან ძირითადად წარმოდგენილია ველური სახეობებით
 - ტერიტორიაზე არ არსებობს მსხვილი რქოსანი საქონლის მოსაშენებელი ფერმები
 - წყლის მომიჯნავე ტერიტორიები არის ხელუხლებელი ან თითქმის ხელუხლებელი
 - ცოტაა ან ან საერთოდ არ არის საცხოვრებელი სახლები, დიდი შენობები, ინფრასტრუქტურული ადგილები (გრუნტის და მორსათრევი მოკლე გზების გარდა)
 - არ მიმდინარეობს მნიშვნელოვანი ეკონომიკური საქმიანობა, გარდა დასაშვები რაოდენობით ნადირობისა და ველური მცენარეების შეგროვებისა
 - არ არსებობს დაბინძურების მნიშვნელოვანი წყაროები (რაც დაარღვევს ეკოსისტემის ფუნქციებს)
 - ზემოთხამოთვლილი მახასიათებლები **ეხება გარემოსდაცვითი კუთხით მნიშვნელოვან ტერიტორიებს** (გეოგრაფიული საზღვრები განსხვავდება ეკოსისტემის მიხედვით)
- თუ ასეა, უნდა დაიწყოს დოკუმენტაციის განხილვა, ჩატარდეს საველე კვლევები და კონსულტაციები იმ მიზნით, რომ:
 - შეფასდეს ბიომრავალფეროვნების სტანდარტული კრიტერიუმები და კონსერვაციული ღირებულება
 - გაირკვეს წარმოადგენს თუ არა ტერიტორია კრიტიკულს ან ბუნებრივ კაპიტალს
 - თუ პროექტი ზემოქმედებას ახდენს ბუნებრივ (მაგრამ არა კრიტიკულ) ტერიტორიაზე:
 - საჭიროა ჩატარდეს გარემოსდაცვითი შეფასება სპეციალური შესწავლის ჩათვლით;
 - საჭიროა შესაბამისი დაინტერესებული პირების (არასამთავრობო ორგანიზაციების, ბუნებრივი რესურსების გამომყენებლების) მოძიება

საკითხები, რომლებიც გათვალისწინებულ უნდა იქნეს:

საოპერაციო რეგულაციების OP 4.01 გამოყენება არ შემოიფარგლება მხოლოდ დაცული ტერიტორიებით. იგი გამოიყენება ყველა ბუნებრივ ჰაბიტატთან (სახმელეთო, წყლის, ზღვის და ჰაერის) მიმართებაში.

გარემოზე ზემოქმედების შეფასება (EIA) უნდა შეიცავდეს ინფორმაციას იმის შესახებ, მოახდენს თუ არა წარმოდგენილი საინვესტიციო პროექტი მოსალოდნელ ზემოქმედებას კრიტიკულ და/ან ბუნებრივ ჰაბიტატზე. ამის გასარკვევად საჭიროა ჩატარდეს საველე კვლევები რამდენიმე სეზონის განმავლობაში (არ არის მისაღები ლიტერატურის მიმოხილვით და ექსპერტებთან კონსულტაციებით შემოფარგვლა).

იმ შემთხვევაში, თუ გარემოსდაცვითი შეფასება (EA) ადასტურებს, რომ პროექტი მოახდენს პოტენციურ ზემოქმედებას ბუნებრივ ჰაბიტატზე (მაგრამ არა კრიტიკულ ჰაბიტატზე), ის შეიძლება დაფინანსდეს იმ შემთხვევაში თუ მოიცავს მსოფლიო ბანკისთვის (WB) მისაღებ შერბილების ღონისძიებებს. ასეთი ღონისძიებები შესაძლოა ითვალისწინებდეს იდენტური ბუნებრივი ჰაბიტატის კონსერვაციას (მსგავსი დაცული ტერიტორიის კომპენსაციას/დაარსებას).

OP 4.04 ინიცირებისას პროექტის მომზადების/შეფასების/დიზაინის შემუშავების მიზნით საჭირო ხდება ამ პროცესში ექსპერტთა ჯგუფის ჩართვა.

პროექტები, რომლებიც ზემოქმედებას ახდენენ ბუნებრივ ტყეებზე, ხელს უწყობენ ბუნებრივი ჰაბიტატების და სატყეო პოლიტიკის ამოქმედებას.

EUROPEAN NEIGHBORHOOD AND PARTNERSHIP INSTRUMENT EAST
COUNTRIES FOREST LAW ENFORCEMENT AND GOVERNANCE
II PROGRAM

The Program is funded by the European Union and implemented by
the World Bank in partnership with WWF and IUCN

www.enpi-fleg.org

პროექტები, რომლებმაც შესაძლოა განაპირობონ ბუნებრივ კაპიტალებში OP-ს ინიცირება/ამოქმედება

► ინფრასტრუქტურა:

- სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურის მშენებლობა (გზები, რკინიგზები, პორტები ა.შ.)
- ელექტროენერგია (ჰიდროელექტრული, ქარის, თერმული, გადამცემი ხაზები, მისასვლელი გზები)
- წყალი (რეზერვუარები, წყლის მიმართულების შემცვლელი, არხები)
- ქალაქის და სოფლის განვითარება (მიწის დიდი ფართობების გადაყვანა სხვა კატეგორიაში, ჭარბტენიანი ადგილების დრენაჟი ან შევსება)

სოფლის მეურნეობა/შინაური საქონელი: კაპიტალებში ხეების ჭრა, შეღობვა, პესტიციდები, ირიგაცია

თევზის სარეწები: ჭარბტენიანი ტერიტორიების ან აკვაკულტურის ნაპირთან ახლომდებარე კაპიტალების გადაყვანა/კონვერსია, საზიანო/გადაჭარბებული თევჭერა

სატყეო მეურნეობა: ბუნებრივი ტყის ინტენსიური ჭრა, პლანტაციად გარდაქმნა/გადაყვანა

ინდუსტრია: მიწის და წყლის კაპიტალების დაბინძურება, მიწის ფართობების ხეებისგან გაწმენდა, მისასვლელი გზები

ტურიზმი: მიწის ფართობების ხეებისგან გაწმენდა, ჭარბტენიანი ტერიტორიების დრენაჟი ან ამოვსება, გარეშე ფაქტორების გადაჭარბებული ზემოქმედება

ტელეკომუნიკაციები: გადამცემი ხაზები და კოშკები (ხშირად მთის წვერზე)

პრივატიზაცია: სახელმწიფო საკუთრებაში მყოფი მიწების გაყიდვა, წყლის სავარგულები

EUROPEAN NEIGHBORHOOD AND PARTNERSHIP INSTRUMENT EAST
COUNTRIES FOREST LAW ENFORCEMENT AND GOVERNANCE
II PROGRAM

The Program is funded by the European Union and implemented by
the World Bank in partnership with WWF and IUCN

www.enpi-fleg.org

FLEG ქვეპროექტების და მათი პოტენციური ზემოქმედების ტიპები და კატეგორიები

ქვეპროექტის ტიპი	პოტენციური გარემოსდაცვითი და სოციალური ზემოქმედების /შერბილების ღონისძიებები	კატეგორია
სატყეო პროექტები		
ტყის პლანტაციები და ტყის გაშენება	- ბიომრავალფეროვნების კარგვამ, და მიწის საფარის ცვლილებამ შესაძლოა ზემოქმედება მოახდინოს ველური სახეობების სამიგრაციო და საკვების მოსაპოვებელ ჰაბიტატებზე, ბიომრავალფეროვნების ღერეულების ფრაგმენტაციის რღვევაზე - გრუნტის წყლების შემცირების საფრთხე, რაც დაკავშირებულია პლანტაციებში გარკვეულ მცენარეთა სახეობების გამოყენებასთან	A/B
ტყის აღდგენა	ხეების სახეობების, ენდემური ჯიშების და ტყის აღდგენის პრაქტიკის შერჩევა	B
სანერგეები/ნერგები		B/C
ხანძრის კონტროლი	სავარგულებზე, საოჯახო მეურნეობაზე და ბუნებრივ ჰაბიტატებზე გადაჭარბებული ზემოქმედების თავიდან აცილება	B
ტყის ნაკვეთები	სათანადო საზოგადოებრივი განხილვები და შეთანხმებები რესურსების გამოყენების უფლებების შესახებ	B/C

EUROPEAN NEIGHBORHOOD AND PARTNERSHIP INSTRUMENT EAST
COUNTRIES FOREST LAW ENFORCEMENT AND GOVERNANCE
II PROGRAM

The Program is funded by the European Union and implemented by the World Bank in partnership with WWF and IUCN

www.enpi-fleg.org

FLEG ქვეპროექტების და მათი პოტენციური ზემოქმედების ტიპები და კატეგორიები (გაგრძ.)

ენერგო პროექტები მერქნის საწვავად მოპოვების და გამოყენების შემცირებისათვის		Category
ბიომასა, ბიოგაზი, ბიოსაწავი, ენერგიის განვითარება	ბუნებრივი მცენარეული საფარის დეგრადაცია, ზეწოლა მიწის უფრო დიდი ნაწილის საწვავის წყაროებდ გარდაქმნის მიზნით	A/B
მიკროჰესი	ჰიდროლოგიური ნაკადი, წყლის ხარისხი, ეკოსისტემური სერვისების შენარჩუნება; გადაადგილება, კომპენსაცია და /ან გადასახლება	B
ქარის ტურბინები	სათანადო განლაგება, ხმაური, ფრინველების და ღამურების სიკვდილიანობა	A/B
მზის ენერგია	შენობის შიგნით ჰაერის დაბინძურების შემცირების უზრუნველყოფა	B
ქვანახშირის წარმოება	ენერგოეფექტურობის პროცესის უზრუნველყოფა კანონიერი წყაროებიდან მიღებული მერქნით მდგრადი წარმოების მხარდაჭერა როდესაც შესაძლებელია, წარმოებისთვის ენერგომომარაგების ჩანაცვლება უფრო ეფექტიანი საწვავით	B
აგურების დამზადება		
გაუმჯობესებული სამზარეულო ღუმელები	შენობის შიგნით ჰაერის დაბინძურების შემცირების უზრუნველყოფა	B/C

EUROPEAN NEIGHBORHOOD AND PARTNERSHIP INSTRUMENT EAST
COUNTRIES FOREST LAW ENFORCEMENT AND GOVERNANCE
II PROGRAM

The Program is funded by the European Union and implemented by the World Bank in partnership with WWF and IUCN

www.enpi-fleg.org

FLEG ქვეპროექტების და მათი პოტენციური ზემოქმედების ტიპები და კატეგორიები (გაგრძ.)

ინფრასტრუქტურის /სოციალური სერვისები		Category
სატყეო გზები	საცხოვრებლის ან საოჯახო მეურნეობის იძულებითი შეცვლა ან იძულებითი გადაადგილება; ბუნებრივი ტერიტორიების, მნიშვნელოვანი ჰაბიტატების, ბიომრავალფეროვნების კარგვა; ნიადაგის მომატებული ეროზია, რაც იწვევს წყლის ნაკადში დანალექის წარმოქმნას და ასევე, წყლის ჭარბი ჩამონადენით ხეების წარმოშობას	A/B
ხიდეები და მილსადენები		
სოფლის ელექტროფიკაცია		
წყლით მომარაგება	წყალმომარაგების წყაროს, ზედაპირული ან მიწისქვეშა წყლების დაბინძურება	
სასოფლო-სამეურნეო კულტურების გაუმჯობესებული გზით მოყვანა		
კულტურების მოყვანა საარსებო საჭიროებების და გაყიდვის მიზნით	წყლის დაბინძურება და წყლის ხარისხის გაუარესება; წყლის მოპოვება და შესაბამისი უფლებები, მიწის კარგვა, მიგრაცია, ბუნებრივი ჰაბიტატები, სახეობების გაქრობა, მიწის დეგრადაცია	B
აგრო-მეტყეოება	საკვები პროდუქციის მაქსიმიზაცია გარემოსდაცვითი პრაქტიკის მეშვეობით; სახეობების შერჩევა ბიომრავალფეროვნების გასაუმჯობესებლად; ნიადაგის საფარის შენარჩუნება ეროზიის და ნიადაგის საკვები ელემენტების კარგვის პრევენციის მიზნით.	B
აკაკულტურა	წყლის ბუნებრივი ჰაბიტატების და ჭარბტენიანი ტერიტორიების კონვერსიის/გადაყვანის თავიდან აცილება; ეუტროფიკაციის თავიდან ასაცილებლად უნდა შეირჩეს საკვები ელემენტები საჭიროებისა და სეზონის შესაბამისად; ნიადაგის საფარის შენარჩუნება ეროზიის და ნიადაგის საკვები ელემენტების დაკარგვის პრევენციის მიზნით.	A/B

FLEG ქვეპროექტების და მათი პოტენციური ზემოქმედების ტიპები და კატეგორიები (გაგრძ.)

საქონლის წარმოება		
მცირე მეცხოველეობა	ირიგაციისთვის გადაუმუშავებელი წყლის გამოყენებამ შესაძლოა გამოიწვიოს ნიადაგის ხარისხის გაუარესება. სასმელი წყლით მომარაგებასთან დაკავშირებული ცხოველების გომურების/ბაკების სათანადო განლაგება, ფერმებში ცხოველებთან დაკავშირებული სანიტარული საკითხები	B
ძროხის ხორცი, თხის ხორცი, ქათმის ხორცი		
აგრო-გადამუშავება		
ხილის და ბოსტნეულის გადამუშავება, ზეთისხილის თესლის დაფქვა	საოჯახო მეურნეობის მიზანშეწონილი სტანდარტები და EMS პროგრამები, მუშების უსაფრთხოება, გამოსხივებაზე და გამოყოფაზე სათანადო კონტროლი, ჰაერის, ზედაპირული და მიწისქვეშა წყლების პოტენციური დაბინძურება, გადამუშავება და მყარი ნარჩენების მოცილება	B
მეფუტკრეობა, თაფლის წარმოება		
მარცვლეულის და თესლის შენახვის მოწყობილობა, მაცივარში შენახვა		
მებაღეობა	პესტიციდების/ინსექტივიდების კონტეინერების ნარჩენებით დაბინძურება, ჯანმრთელობა და უსაფრთხოება, გენმოდიფიცირებული ნარჩენების უკონტროლო გადამუშავება, მოსავლის ნარჩენების მოცილება, ნარჩენების წარმოქმნა და მოცილება პლასტმასის და ბიოლოგიურად დაშლადი ნარჩენების ჩათვლით	A/B
ხილი, კენკრა, კაკალი, ბოსტნეული		B
მეყვავილეობა		A/B

COUNTRIES FOREST LAW ENFORCEMENT AND GOVERNANCE
II PROGRAM

The Program is funded by the European Union and implemented by the World Bank in partnership with WWF and IUCN

www.enpi-fleg.org

გარემოსდაცვითი მენეჯმენტის გეგმა დეგრადირებული სასოფლო-სამეურნეო მიწების გატყიანების პროექტისთვის

შერბილების ღონისძიებები	პერიოდი (წლები)	ვალდებულება
გრუნტის დაცვის პრაქტიკის გამოყენება, როგორცაა დარგვის მიზნით ზოლებად ხვნა და გრუნტის მინიმალური დამუშავების ტექნოლოგია	1-5	სატყეო საწარმოები
ეროზიის და მეწყერების შემცირების მიზნით, ჰიდროტექნიკური დანადგარების გამოყენება სადაც შესაძლებელია	1-5	სატყეო საწარმოები
ეგზოტიკური ხის სახეობების გამოყენების შეზღუდვა, ადგილობრივი ხის სახეობების გამოყენება, შერეული სახეობების გამოყენება ბიომრავალფეროვნების გაუმჯობესების მიზნით	1-5	სატყეო საწარმოები
უკანონო ძოვების პრევენციის მიზნით ტყის ნარგავების ირგვლივ <i>Rosa canina</i> , <i>Prunus spinosa</i> –ს დამცავი მწვანე ზოლების გაშენება	1-5	სატყეო საწარმოები
გამოხშირვის და ჭრის ღონისძიებების გვიანი შემოდგომისთვის და ზამთრისთვის დაგეგმვა, როდესაც ისინი მინიმალურ ზემოქმედებას ახდენენ ფაუნაზე	5-15 წელი	სატყეო საწარმოები
გატყიანებული მიწის ფართობების შეძლებისდაგვარად ერთმანეთთან და სხვა ბუნებრივ ჰაბიტატებთან და დაცულ ტერიტორიებთან დაკავშირება ეკოლოგიური დერეფნებით	1-15	სატყეო საწარმოები; გარემოს დაცვის სამინისტრო
ადგილობრივი ადმინისტრაციის სისტემატური ინფორმირება პროექტის განხორციელების შესახებ, საინფორმაციო მასალების გამოქვეყნება და გავრცელება ადგილობრივი თემების/საზოგადოების მზარდაჭერის მოპოვების მიზნით	1-5	გარემოს დაცვის სამინისტრო

EUROPEAN NEIGHBORHOOD AND PARTNERSHIP INSTRUMENT EAST
COUNTRIES FOREST LAW ENFORCEMENT AND GOVERNANCE
II PROGRAM

The Program is funded by the European Union and implemented by
the World Bank in partnership with WWF and IUCN

www.enpi-fleg.org

მონიტორინგის ცხრილი გატყიანების პროექტისთვის

ინდიკატორი	მეთოდოლოგია/მონაცემთა წყაროები	სიხშირე/შეფასების თარიღები	ვალდებულება
მცენარეთა სახეობების მრავალფეროვნება საპროექტო ტერიტორიაზე და საკონტროლო ნაკვეთებზე	საველე კვლევები მოწყობილ სანიმუშო სამონიტორინგო ნაკვეთებზე	ნახშირბადის მონიტორინგის განრიგის შესაბამისად (გაზაფხულსა და შემოდგომაზე)	სატყეო საწარმოები
ფრინველების სახეობები საპროექტო ტერიტორიაზე	საველე კვლევები მოწყობილ სამონიტორინგო ზოლებზე	ნახშირბადის მონიტორინგის განრიგის შესაბამისად (გაზაფხულსა და შემოდგომაზე)	სატყეო საწარმოები
ეკოლოგიური/ადგილობრივი მცენარეების სახეობების თანაფარდობა	საველე კვლევები მოწყობილ სანიმუშო სამონიტორინგო ნაკვეთებზე	ნახშირბადის მონიტორინგის განრიგის შესაბამისად (გაზაფხულსა და შემოდგომაზე)	სატყეო საწარმოები

EUROPEAN NEIGHBORHOOD AND PARTNERSHIP INSTRUMENT EAST
COUNTRIES FOREST LAW ENFORCEMENT AND GOVERNANCE
II PROGRAM

The Program is funded by the European Union and implemented by the World Bank in partnership with WWF and IUCN

www.enpi-fleg.org

პროექტების შესახებ ინფორმაციის გასაჯაროება და საზოგადოებრივი განხილვები

EUROPEAN NEIGHBORHOOD AND PARTNERSHIP INSTRUMENT EAST
COUNTRIES FOREST LAW ENFORCEMENT AND GOVERNANCE
II PROGRAM

The Program is funded by the European Union and implemented by
the World Bank in partnership with WWF and IUCN

www.enpi-fleg.org

რატომ უნდა ჩატარდეს დაინტერესებულ პირებთან განხილვები?

- ▶ პროექტის დაგეგმარების გაუმჯობესების მიზნით.
- ▶ ადამიანებზე ზემოქმედების მქონე მოსალოდნელი ცვლილებების შესახებ საზოგადოების ინფორმირების მიზნით.
- ▶ პროექტის უარყოფითი ზემოქმედების და პროექტის სარგებლის ხელშემწყობი მექანიზმების იდენტიფიცირებისათვის.
- ▶ პროექტით გამოწვეული რისკების და პროექტზე მოქმედი მოსალოდნელი რისკების იდენტიფიცირებისათვის.
- ▶ პროექტის და მისი სანდობისადმი მხარდაჭერის გასაძლიერებლად.
- ▶ მსოფლიო ბანკის და ქვეყნის ხელისუფლების მოთხოვნებთან (განხილვებზე დაფუძნებული) შესაბამისობის დაცვის მიზნით.

EUROPEAN NEIGHBORHOOD AND PARTNERSHIP INSTRUMENT EAST
COUNTRIES FOREST LAW ENFORCEMENT AND GOVERNANCE
II PROGRAM

The Program is funded by the European Union and implemented by
the World Bank in partnership with WWF and IUCN

www.enpi-fleg.org

- ▶ მონაწილეები: პროექტის ბენეფიციარები, პროექტის ზემოქმედების ქვეშ მყოფი ადამიანები, სხვა დაინტერესებული მხარეები (მაგ. ადგილობრივი თვითმმართველობა, არასამთავრობო ორგანიზაციები)
- ▶ მიზანი
 - ორმხრივი პროცესი: მოხდეს საზოგადოების ინფორმირება და შესაძლებლობა მიეცეთ წვლილი შეიტანონ პროექტების დაგეგმარებაში, რომლებიც მათ სიცოცხლეზე, კეთილდღეობაზე და გარემოზე ახდენენ ზემოქმედებას
 - დაინტერესებულ პირებთან დიალოგის ხელშეწყობა (ხელისუფლებასთან, თემებთან, არასამთავრობო ორგანიზაციებთან და აღმასრულებელ ორგანოებთან)

EUROPEAN NEIGHBORHOOD AND PARTNERSHIP INSTRUMENT EAST
COUNTRIES FOREST LAW ENFORCEMENT AND GOVERNANCE
II PROGRAM

The Program is funded by the European Union and implemented by
the World Bank in partnership with WWF and IUCN

www.enpi-fleg.org

ინფორმაციის გამოქვეყნება/გასაჯაროება და უსაფრთხოების სტრატეგიები

ორი ურთიერთდაკავშირებული მიზანი:

- ▶ მნიშვნელოვანი საზოგადოებრივი განხილვების შესახებ ინფორმაციის გამოქვეყნება
- ▶ ინფორმაციის გამოქვეყნება მსოფლიო ბანკის აქციონერებისა და დამფუძნებლებისთვის ბანკის ოპერაციების გამჭვირვალობის უზრუნველყოფის მიზნით

EUROPEAN NEIGHBORHOOD AND PARTNERSHIP INSTRUMENT EAST
COUNTRIES FOREST LAW ENFORCEMENT AND GOVERNANCE
II PROGRAM

The Program is funded by the European Union and implemented by
the World Bank in partnership with WWF and IUCN

www.enpi-fleg.org

გამოქვეყნების/გასაჯაროების და განხილვის მოთხოვნები ქვემოთჩამოთვლილ უსაფრთხოების სტრატეგიებში

- 4.01 (გარემოსდაცვითი შეფასება)
- 4.04 (ბუნებრივი კაპიტალები)
- 4.36 (ტყეები)
- 4.10 (ადგილობრივი მოსახლეობა)
- 4.11 (ფიზიკური კულტურული რესურსები)
- 4.12 (იძულებითი გადაადგილება)

EUROPEAN NEIGHBORHOOD AND PARTNERSHIP INSTRUMENT EAST
COUNTRIES FOREST LAW ENFORCEMENT AND GOVERNANCE
II PROGRAM

The Program is funded by the European Union and implemented by
the World Bank in partnership with WWF and IUCN

www.enpi-fleg.org

დოკუმენტები, რომლებიც უნდა გამოქვეყნდეს/ხელმისაწვდომი იყოს საზოგადოებისთვის

- ზემოქმედების შერბილების გეგმები განხილულია SG სტრატეგიებში:
- გარემოსდაცვითი შეფასება/გარემოსდაცვითი მართვის გეგმა
- გადაადგილების სამოქმედო გეგმა, სტრატეგიის და პროცედურების ჩარჩოები
- ადგილობრივი მოსახლეობის გეგმა
- მავნებლების მართვის გეგმა*

*** განხილულია როგორც გარემოსდაცვითი მართვის გეგმა BP 4.01 დანართში C – PMP**

EUROPEAN NEIGHBORHOOD AND PARTNERSHIP INSTRUMENT EAST
COUNTRIES FOREST LAW ENFORCEMENT AND GOVERNANCE
II PROGRAM

The Program is funded by the European Union and implemented by
the World Bank in partnership with WWF and IUCN

www.enpi-fleg.org

გარემოსდაცვითი შეფასების (EA) გასაჯაროების და განხილვების ჩასატარებლად საჭირო მოთხოვნები

- ▶ EA-ს დოკუმენტები უნდა გამოქვეყნდეს და პროექტის შეფასებამდე ქვეყანაში განხილვები უნდა ჩატარდეს
- ▶ გამოქვეყნება/გასაჯაროება უნდა მოხდეს საერთაშორისო ორგანიზაციის, განმახორციელებლებისა და ENPI FLEG-ის ვებ-გვერდებზე და იმ ადგილობრივ თემებს/ადგილობრივ საბჭოებს შორის, სადაც პროექტი უნდა განხორციელდეს დაახლოებით 2 კვირით ადრე საზოგადოებრივი განხილვის ჩატარებამდე.
- ▶ EA დოკუმენტები უნდა ითარგმნოს ქართულ ენაზე, რათა გასაგები გახდეს მოსახლეობის იმ ნაწილისთვის, რომელიც შესაძლოა პროექტის ზემოქმედების ქვეშ აღმოჩნდეს.
- ▶ IO ითვალისწინებს რეკომენდაციებს, რომლებიც აისახება EA-ს დოკუმენტის საბოლოო ვერსიაში.
- ▶ საზოგადოებასთან ინფორმაციული თათბირების შესახებ ოქმები თანდართული უნდა იყოს EA-ს დოკუმენტზე.

EUROPEAN NEIGHBORHOOD AND PARTNERSHIP INSTRUMENT EAST
COUNTRIES FOREST LAW ENFORCEMENT AND GOVERNANCE
II PROGRAM

The Program is funded by the European Union and implemented by
the World Bank in partnership with WWF and IUCN

www.enpi-fleg.org

EAMF-ის განხორციელებისთვის აუცილებელი ღონისძიებები და ვალდებულებები

- ▶ ქვეპროექტების გარემოსდაცვითი შეფასების (EA) ჩატარება წარმოადგენს IUCN-ის და WWF-ის პასუხისმგებლობას.
- ▶ თითოეული საერთაშორისო ორგანიზაცია (IO) ვალდებულების შესასრულებლად დანიშნავს უსაფრთხოების ზომების სპეციალისტს, რომლის ძირითადი ამოცანებია:
 - უფლებამოსილების შესაბამისად ჩატაროს სკრინინგი, რათა მოხდეს იდენტიფიცირება საპილოტე პროექტებისა, რომლებიც საჭიროებენ EA-ს ჩატარებას.
 - მსოფლიო ბანკის საოპერაციო რეგულაციებზე დაყრდნობით უზრუნველყოს EA-ს ჩატარების პროცესის ხარისხი და მსოფლიო ბანკისა და სახელმწიფო მოთხოვნებისადმი შესაბამისობა.
 - მეთვალყურეობა გაუწიოს ქვეპროექტების ბენეფიციარების მიერ EA-ს პროცესის განვითარებას.
 - საჭიროებისამებრ ხელი შეუწყოს და ორგანიზება გაუწიოს EA-ს ყოველ ეტაპზე საზოგადოების მონაწილეობას.
 - შეამოწმოს EA-ს დოკუმენტები და უზრუნველყოს მათი ხარისხიანობა.
 - წარუდგინოს მსოფლიო ბანკს EAMF-ის და EMPs-ის განხორციელების შესახებ ანგარიში.

EUROPEAN NEIGHBORHOOD AND PARTNERSHIP INSTRUMENT EAST
COUNTRIES FOREST LAW ENFORCEMENT AND GOVERNANCE
II PROGRAM

The Program is funded by the European Union and implemented by
the World Bank in partnership with WWF and IUCN

www.enpi-fleg.org

მსოფლიო ბანკის ვალდებულებები

- ▶ დახმარება გაუწიოს IUCN-ს და WWF-ს EAMF-ის დაგეგმარებაში, და თუ საჭიროება მოითხოვს ქვეპროექტების სკრინინგის ჩატარებაში და EA-ს მომზადებაში.
- ▶ თანხმობა განაცხადოს IUCN-ს და WWF-ს მიერ ჩატარებული ქვეპროექტების გარემოსდაცვითი კლასიფიკაციის თაობაზე.
- ▶ შეამოწმოს EAMF-ის განხორციელების შესახებ მიმდინარე ანგარიშები.
- ▶ საჭიროებისამებრ ზედამხედველობა გაუწიოს EMP იმპლემენტაციას იმ ქვეპროექტებისთვის, რომლებმაც შესაძლოა მოახდინონ გარემოსდაცვითი/სოციალური ზემოქმედება.
- ▶ EA-ს შესახებ ტრენინგი ჩაუტარონ IUCN, WWF and NPACs-ის წარმომადგენლებს.

EUROPEAN NEIGHBORHOOD AND PARTNERSHIP INSTRUMENT EAST
COUNTRIES FOREST LAW ENFORCEMENT AND GOVERNANCE
II PROGRAM

The Program is funded by the European Union and implemented by
the World Bank in partnership with WWF and IUCN

www.enpi-fleg.org

